

KULÍK RIEČNY (*CHARADRIUS DUBIUS*, SCOPOLI, 1796)

V auguste sú na ťahu na zimoviská mnohé vtáčie druhy. Pozorovanie a identifikáciu uľahčujú amatérskym ornitológom najmä mokraďové druhy, špeciálne brodivce. Kulík riečny (*Charadrius dubius*) je zastúpený v zbierkovom fonde Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi juvenilným exemplárom pôvodom z Bojníc pod evidenčným číslom Z-683. Do zbierok ho získal RNDr. Ján Brtek. Výraznú čiernu kresbu tvoriacu masku okolo očí, pás na čele a hrudi majú mladé jedince bledšiu v porovnaní s dospelými kulíkmi. Oči kulíkov sú obkolesené žltým viečkovým okrajom. Pozorovateľov upúta aj spôsob chôdze pri hľadaní potravy, počas ktorého strieda rýchle cupitanie s náhlym zastavením. Kulík lieta rýchlo, nízko nad vodou.

Mladý exemplár kulíka riečneho zo zoologických zbierok Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi (hore)¹ v porovnaní s fotografiou dospelého jedinca z voľnej prírody (dole).² Rýchlu identifikáciu v teréne uľahčuje spôsob chôdze a tmavá kresba na hlave a krku.

¹ Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, Dokumentačný fond, Digitálne dokumenty.

² *Kulík riečny (Charadrius dubius)* [fotografia] [online]. Orth/Donau : Nationalpark Donau-Auen, [2024] [cit. 2024-08-15]. Dostupné na internete: <<https://www.donauauen.at/sk/wissen/natur-wissenschaft/fauna/flussregenpfeifer-charadrius-dubius>>.

K ideálnym stanovištným podmienkam kulíka patria štrkovité a piesčité plochy bez vegetácie. Kulík v minulosti bežne hniezdil na brehoch rieky Nítry, reguláciou koryta takmer vymizol. Ojedinele sa vyskytuje v migračnom období na ľuďmi vytvorených sekundárnych biotopoch. Na území hornej Nítry je to okolie väčších poddolovaných zavodnených plôch v katastroch obcí Koš a Laskár. Tu sa na reprodukčných stanovištiach potýkajú s vyrušovaním postávajúcich rybárov.

Spôsoby vhodných manažmentových zásahov na zlepšenie podmienok hniezdenia a výchovy mláďat zahŕňajú obnovné kosenie a odstraňovanie náletových drevín a vytváranie špeciálnych štrkových plôch. Nie sú určené primárne pre kulíka, ale pre dáždňikové druhy ako rybár riečny a čajky. Ich ochrana zároveň zastrešuje rozvoj biodiverzity vzácnych mokrad'ových druhov, čo dokumentujú výsledky zrealizovaných ochranárskych projektov v rámci chránených vtáčích území, napríklad CHVÚ Horná Orava či CHVÚ Poiplie. Legislatívnu podporu si vyžaduje aj poddolované územie Koša a Laskára na vybraných, rozlohou najväčších lokalitách, najmä prepadlisko Ťakov – rozsiahla vodná plocha prelínajúca sa katastrami Laskára a Novák.

2024 © Hornonitrianske múzeum v Prievidzi
Spracovala: Mgr. Tatiana Šolomeková, PhD.

APENDIX: [Archív rubriky Predmet mesiaca](#)